

natuurtoets

Quickscan natuurtoets doorontwikkeling Klooster- veen 1e fase

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Gemeente Assen

Status

Definitief

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets doorontwikkeling Kloosterveen 1e fase

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode

Datum

Status

17-234

27 februari 2018

Definitief

Auteur(s)

R. (Rutger) Olthof

Tweede lezer

A. (Adriaan) de Gelder

Opdrachtgever

Gemeente Assen

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Olthof, R. (2018). Quickscan natuurtoets doorontwikkeling Kloosterveen 1e fase. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 17-234. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doelstelling	3
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen	3
1.3 Leeswijzer	4
2. Kader en methode	5
2.1 Wettelijk kader	5
2.2 Onderzoeksmethode	6
3. Gebiedsbescherming	8
3.1 Natura 2000	8
3.2 Nationaal natuurnetwerk	8
4. Soortenbescherming	9
4.1 Flora	9
4.2 Zoogdieren	9
4.3 Broedvogels	12
4.4 Amfibieën	13
4.5 Vissen	14
4.6 Reptielen	14
4.7 Ongewervelden	15
5. Geraadpleegde bronnen	16

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van de gemeente Assen heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de bestemmingsplanwijziging 'Kloosterveen II' te Assen. De gemeente wil realisatie van circa 2250 woningen in de toekomst mogelijk maken.

De Wet natuurbescherming en beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats. In het voorliggende onderzoek vindt, ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke planvorming, een toetsing plaats aan de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland.

Gebiedsbescherming

- Vanwege de geringe afstand tot Natura 2000-gebied het Fochteloërveen zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het Fochteloërveen op voorhand niet uit te sluiten.
- Vanwege de geringe afstand tot het dichtstbijzijnde NNN-gebied zijn negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN in de Provincie Drenthe op voorhand niet uit te sluiten.

Soortbescherming

- In het plangebied zijn geen potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen of te verwachten. Schade aan onmisbare foerageergebieden van vleermuizen is niet te verwachten.
- De Drentse Hoofdvaart is een belangrijke vliegroute voor vleermuizen. Vanwege het ontbreken van een verkavelingsschets kan een volledige effectenbeoordeling met het oog op belangrijke vliegroutes niet worden uitgevoerd.
- In het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn geen broedvogels met jaarrond beschermde nesten aangetroffen of te verwachten die schade zullen ondervinden als gevolg van de plannen. Wel zijn enkele algemeen voorkomende broedvogels van agrarische land en struweel aangetroffen en of te verwachten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Daarmee moet bij uitvoering van werkzaamheden rekening worden gehouden.
- In het plangebied zijn geen wettelijk beschermde flora, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden aangetroffen of te verwachten waarvoor geen vrijstelling geldt binnen de provincie Drenthe.

Advies

- Middels een voortoets moet nader onderzocht worden of de voorgenomen bouw van circa 2250 woningen een negatief effect heeft op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Fochteloërveen. De voortoets dient voorgelegd te worden aan het bevoegd gezag (in dit geval Provincie Drenthe)

die hier vervolgens haar goedkeuring op geeft. We adviseren om - zodra meer concrete plannen bekend zijn - met het rekenprogramma AERIUS de stikstofdepositie op Natura 2000-gebied Fochteloërveen en overige Natura 2000-gebieden in beeld te brengen voor de huidige feitelijke situatie en de beoogde situatie.

- Verdere toetsing aan het NNN is noodzakelijk om eventuele negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN in Drenthe in beeld te brengen. De conclusies dienen voorgelegd te worden aan het bevoegd gezag (in dit geval Provincie Drenthe).
- Werkzaamheden die broedbiotopen van alle aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor half maart en na eind juli of het plangebied te controleren op broedende vogels en nesten binnen de invloedssfeer van de plannen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.
- Bij het uitvoeren van de voorgenomen plannen dient rekening te worden gehouden met de Drentse Hoofdvaart en de wegbepaling aan de noordzijde van de Drentse Hoofdvaart als belangrijke vliegroute voor vleermuizen. Een actualiserend vleermuisonderzoek naar vliegroutes is nodig wanneer werkzaamheden worden uitgevoerd die mogelijk een negatief effect hebben op belangrijke vliegroutes voor vleermuizen. Op basis van deze resultaten en een verkavelingsschets dient een volledige effectbeoordeling ten aanzien van vliegroutes voor vleermuizen te worden uitgevoerd.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van de gemeente Assen heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van het bestemmingsplan 'doorontwikkeling Kloosterveen 1^e fase' te Assen.

De Wet natuurbescherming en beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en gebieden. In het voorliggende onderzoek vindt ten behoeve van de geplande werkzaamheden een toetsing plaats aan de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied ligt ten westen van Assen tegen de nieuwe wijk Kloosterveen aan. Het plangebied wordt aan de overige zijden begrensd door de Hoofdvaartsweg, Domeinweg en de Norgervaart. Momenteel is het gebied in gebruik als weiland en akkerland. In het noordoosten van het plangebied zijn opgeworpen zandbulten met struweel aanwezig. Verder zijn enkele sloten en (beperkt) wilgenopslag aanwezig en ontbreekt het aan bebouwing (zie figuur 1.1).

De gemeente Assen wil de realisatie en in gebruik name van 2250 woningen en bijpassende infrastructuur mogelijk maken binnen het plangebied. Hiertoe heeft de gemeente Assen het bestemmingsplan Kloosterveen II opgesteld. Realisatie van Kloosterveen II volgt op Kloosterveen I waarbij reeds 3500 woningen gerealiseerd zijn. Het plangebied zal zijn huidige bestemming verliezen en de bestemming 'Stadswoonwijk' krijgen. Een globale structuurvisie is aanwezig maar concrete inrichtingsplannen zijn onbekend. De westzijde van het plangebied wordt ingericht als waterbergingsgebied waarbij groen en water de ruimte krijgen. Ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure heeft Ecogroen voorliggende quickscan natuurtoets uitgevoerd.

Figuur 1.1 Locatie plangebied (rood omlijnd). Het plangebied grenzend aan de Norgervaart wordt vermoedelijk ingericht als waterbergingsgebied. bron: Bing Maps.nl.

1.3 Leeswijzer

Voorliggende beoordeling is gebaseerd op een locatiebezoek op 20 juni 2017, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 5 Geraadpleegde bronnen) en ecologische principes. Op basis van de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte, mogelijke effecten op beschermde Natura 2000-gebieden en het beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland (hoofdstuk 3) en beschermde soorten in het kader van de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 4). Per onderdeel wordt aangegeven of het nemen van vervolgstappen noodzakelijk is.

2. Kader en methode

2.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Staatsblad 2016) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport gaan wij in op de onderdelen gebieds- en soortbescherming. Conform de vraagspecificatie gaan we niet in op de bescherming van houtopstanden. Voor de volledige wettekst van de Wet natuurbescherming verwijzen wij naar: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01>. In onderstaand kader 2.1 geven we een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming (Natura 2000)

Artikelen 2.1 tot en met 2.12 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Voor Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelen opgesteld voor habitats, soorten, broedvogels en / of niet-broedvogels. In artikel 2.7 verplicht de Wet natuurbescherming om vooraf te beoordelen of ingrepen / activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden aangewezen instandhoudingsdoelen. Mocht sprake zijn van (significant) negatieve effecten dan kan het aanvragen van vergunning bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep of activiteit plaatsvindt) aan de orde zijn.

Soortbescherming

Artikelen 3.1 tot en met 3.11 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van soorten. De bescherming is opgedeeld in vijf categorieën met soorten:

- vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wet natuurbescherming), in de praktijk onderverdeeld in:
 - vogels met jaarrond beschermde nesten zoals Huismus, Gierzwaluw en Buizerd, en
 - overige vogels wier nesten alleen tijdens het broedseizoen (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest) zijn beschermd;
- soorten van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I) zoals bedoeld in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming;
- overige nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wet natuurbescherming), onderverdeeld in:
 - soorten waarvoor provinciaal geen vrijstelling geldt, en
 - soorten waarvoor provinciaal wel vrijstelling geldt.

Soorten die op nationaal niveau beschermd zijn, kunnen ingedeeld worden in twee categorieën. Provincies mogen besluiten om bepaalde soorten vrij te stellen van bescherming in het kader van ruimtelijke ingrepen, beheer en onderhoud. In de meeste provincies geldt - onder andere voor ruimtelijke ontwikkelingen - een vrijstelling voor een selectie van zoogdieren en amfibieën. Voor de overige soorten gelden vergelijkbare verboden (zie artikel 3.10) als voor soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en geldt eveneens een strikte beschermingsstatus.

Voor het overtreden van verbodsartikelen bij ruimtelijke ingrepen is het noodzakelijk om ontheffing aan te vragen bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep plaatsvindt). Voor het verkrijgen van een ontheffing dient een uitgebreide rapportage opgesteld te worden waarin o.a. wordt aangegeven hoe gezorgd wordt dat schade tot een minimum beperkt blijft en of compenserende maatregelen aan de orde zijn.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De bescherming van het Nationaal natuurnetwerk (NNN; de voormalige EHS) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro: Stb 2016 nr. 351) en uitgewerkt in provinciale verordeningen en bestemmingsplannen.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

Drenthe

Het beleid voor bescherming van het NNN (in Drenthe nog EHS genoemd) heeft Drenthe vastgelegd in de Provinciale Omgevingsverordening (Provincie Drenthe 2015). Het beleid is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied. De wezenlijke kenmerken en waarden zijn gekoppeld aan natuurdoelen. Deze natuurdoelen en de begrenzing van het NNN zijn vastgelegd in het Natuurbeheerplan van Drenthe en zijn digitaal beschikbaar gesteld (Provincie Drenthe 2016).

2.2 Onderzoeksmethode

De voorgenomen plannen zijn mogelijk in strijd met de wettelijke bescherming van natuurwaarden (Wet natuurbescherming, het Barro en de provinciale verordening. Daarom is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid of te verwachten beschermde waarden binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten.

Gestart is met literatuuronderzoek om na te gaan of het plangebied binnen beschermde gebieden ligt. Ook is het literatuuronderzoek gebruikt om uit te zoeken of beschermde soorten bekend zijn in en rondom het plangebied (zie voor een volledig overzicht de geraadpleegde bronnen in hoofdstuk 5).

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek, waaronder de NDFF¹, vormt de basis voor het veldbezoek dat op 20 juni 2017 is uitgevoerd. Het plangebied en de directe omgeving zijn onderzocht door twee ecologen van Ecogroen. Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming en mogelijke relaties tussen het onderzoeksgebied en beschermde gebieden. Tijdens het veldonderzoek is in kaart gebracht of (mogelijke) nesten van jaarrond beschermde broedvogels aanwezig zijn in bomen en struwelen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Daarnaast zijn bomen gecontroleerd op hun geschiktheid als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. Met het

¹ Op de gegevens van de NDFF rusten auteursrechten.

oog op (beschermde) vis- en amfibieën soorten zijn de watergangen in het plangebied intensief onderzocht met een schepnet. Specifiek voor Poelkikker is tijdens het veldbezoek - bij gunstige weeromstandigheden (16 °C, half bewolkt en weinig wind) - gelet op kooractiviteit en zijn volwassen individuen gevangen. Een biotoopbeoordeling is uitgevoerd Das, Otter, Steenmarter en Waterspitsmuis voor aanwezige landschapselementen als ruigtestroken en wateren. Vanwege het voorkomen van beschermde reptielen is tevens een geschiktheidsbeoordeling uitgevoerd voor Adder, Gladde slang, Ringslang en Levendbarende hagedis.

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke soorten (mogelijk) aanwezig zijn en is bepaald of het plangebied gelegen is in of nabij beschermde gebieden. Vervolgens is op basis van het voornemen zoals dat er nu ligt bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten en gebieden. Indien sprake is van negatieve effecten is advies gegeven over te nemen vervolgstappen.

3. Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000

Algemeen

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Fochteloërveen, gelegen op een afstand van circa 950 meter ten westen van het plangebied. Het Fochteloërveen is aangewezen als Vogel- en Habitatrichtlijngebied. Dit betekent dat verschillende habitattypen en vogelsoorten geen negatief effect mogen ondervinden. Voor dit gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld voor 5 habitattypen, 4 broedvogels en 6 niet-broedvogels.

Vanwege de geringe afstand en aard van de voorgenomen ontwikkeling kunnen we negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Fochteloërveen zoals verstoring en stikstofemissie op voorhand niet uitsluiten. Middels een voortoets moet nader onderzocht worden of het voornemen een negatief effect heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Fochteloërveen. Deze voortoets wordt normaliter voorgelegd aan bevoegd gezag (Provincie Drenthe) die hier vervolgens haar goedkeuring op geeft.

3.2 Nationaal natuurnetwerk

Het plangebied ligt op een afstand van 220 meter van het dichtstbijzijnde Natuurnetwerk Nederland - NNN- (bron: Provincie Drenthe 2016). Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient de bestemmingsplanwijzigingsprocedure te worden doorlopen. De Provincie Drenthe kent geen externe werking. De provinciale regels van Drenthe over het NNN gelden alleen voor gronden binnen het NNN. Als gevolg van recente jurisprudentie (201509359/1/R1)² is het wel nodig -in het kader van goede ruimtelijke ordening- te waarborgen dat een plan de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet aantast. Goede ruimtelijke ordening houdt in dat naastgelegen functies elkaar niet te veel hinderen. Op basis van de aard van het voornemen en afstand t.o.v. het dichtstbijzijnde NNN-gebied kunnen negatieve significante effecten op het NNN op voorhand niet uitgesloten worden. Verdere toetsing aan het NNN is noodzakelijk om eventuele negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN in Drenthe in beeld te brengen.

² ABRVS Uitspraak 201509359/1/R1

4. Soortenbescherming

4.1 Flora

Binnen het plangebied groeien voornamelijk soorten van (natte) voedselrijke omstandigheden met kenmerkende soorten als Zwanenbloem, Grote brandnetel, Riet, Fluitenkruid, Gewone paardenbloem, wilgen *spec.* en Liesgras.

Tijdens het veldbezoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) zijn deze soorten in het plangebied ook niet te verwachten. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is voor flora niet aan de orde.

4.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Het leefgebied van de in artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV) beschermde vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 4.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven.

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Tijdens het veldbezoek zijn geen potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in aanwezige bomen. Aanwezige bomen zijn ongeschikt als vaste verblijfplaats door het ontbreken van geschikte holtes en spleten. Bebouwing is binnen het plangebied niet aanwezig. Nader onderzoek naar vaste verblijfplaatsen van vleermuizen wordt niet noodzakelijk geacht.

Foerageergebieden

Het plangebied vormt mogelijk foerageergebied voor vleermuissoorten als Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis (NDFF 2017). Er is geen sprake van onmisbaar foerageergebied, gezien de ruime aanwezigheid van alternatief foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied. Voorbeelden zijn het Fochteloërveen en aangrenzende akkers en weilanden. Vervolgstappen voor foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Vliegroutes

Het plangebied maakt vanwege het ontbreken van lijnvormige structuren geen deel uit van een onmisbare vliegroute. Wel worden de Norgervaart en de Drentse Hoofdvaart -respectievelijk grenzend aan de west- en zuidzijde van het plangebied- mogelijk gebruikt als vliegroute. In en rondom deze watergangen zijn diverse waarnemingen van Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger bekend (NDFF 2017). Uit eerder uitgevoerd onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen is gebleken dat de Norgervaart niet als vaste vliegroute wordt gebruikt. De Drentse Hoofdvaart, evenals de wegbeplanting aan de noordzijde van de Drentse Hoofdvaart, worden wel als vaste (belangrijke) vliegroute gebruikt door Laatvlieger, Watervleermuis en Gewone dwergvleermuis. Van laatst genoemde soort is er naar alle waarschijnlijkheid een kraamverblijfplaats aan de Hoofdvaartsweg 130 aanwezig. (Buro Bakker 2010)

Hierbij fungeert de Drentse Hoofdvaart, inclusief wegbeplanting, mogelijk als verbinding naar foerageergebied in de omgeving (onder andere het Fochteloërveen). Op basis van het door Buro Bakker uitgevoerde onderzoek kan worden vastgesteld dat de Drentse Hoofdvaart een belangrijke vliegroute vormt voor de hierboven genoemde vleermuissoorten.

Doordat concrete inrichtingsplannen ontbreken kan een effectbeoordeling op dit moment niet uitgevoerd worden. Mogelijk hebben toekomstige werkzaamheden een negatief effect op belangrijke vliegroutes voor vleermuizen. Het door Buro Bakker uitgevoerde onderzoek naar vliegroutes is verouderd. Een actualiserend vleermuisonderzoek naar vliegroutes is nodig wanneer werkzaamheden worden uitgevoerd die mogelijk een negatief effect hebben op belangrijke vliegroutes voor vleermuizen. Op basis van deze resultaten en een verkavelingsschets dient een volledige effectbeoordeling ten aanzien van vliegroutes voor vleermuizen te worden uitgevoerd.

Overige zoogdieren

Bij overige zoogdieren wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën met een verschillende beschermingsregime (zie kader 2.1).

Soorten van Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn

Otter

In 2017 is een dood individu gevonden op de Norgervaart ter hoogte van huisnummer 3 (NDFF 2017). De Norgervaart (zowel de weg als het water) bevindt zich aan de westzijde van het plangebied en maakt geen deel uit van het plangebied. De nieuwe brug over de Drentse Hoofdvaart zal naar verwachting niet leiden tot extra verstoring voor Otter aangezien de Norgervaart reeds overkluisd wordt door de Hoofdvaartsweg. De toekomstige waterbergingszone zal fungeren als bufferzone tussen de Norgervaart en toekomstige bebouwing waardoor verstoring op de Norgervaart tot een minimum beperkt wordt. Aanwezige

wateren binnen het plangebied zijn ongeschikt als leefgebied voor de Otter en zullen mogelijk incidenteel bezocht worden. Op basis van terreinkenmerken, het veldbezoek wordt het voorkomen van de Otter binnen het plangebied niet verwacht. Vervolgstappen zijn voor Otter niet aan de orde.

Overige soorten

Vaste verblijfplaatsen van overige zoogdieren die zijn opgenomen op Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn worden op basis van terreinkenmerken, het veldbezoek, en bekende verspreidingsgegevens uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Nationaal beschermde soorten (zonder provinciale vrijstelling)

Das

In het plangebied is geen dassenburcht aanwezig. In de directe omgeving (<1000 meter) van het plangebied is het voorkomen een bewoonde dassenburcht niet bekend (NDFF 2017). In het plangebied zijn geen sporen van Das waargenomen. Aan de randen van het Fochteloërveen en in het Pelinckbos ten zuiden van de Drentse Hoofdvaart zijn sporen van Das aangetroffen in de vorm van prenten en uitwerpselen (NDFF 2017). Mogelijk wordt het plangebied incidenteel gebruikt als foerageergebied voor Das. Van onmisbaar foerageergebied is geen sprake gezien de ruime aanwezigheid van alternatief foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied in de vorm van kleinschalige akker- en weidelanden met verspreide bosjes en groenstroken. Op basis van terreinkenmerken, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens worden geen negatieve effecten verwacht op de functionele leefomgeving van Das. Vervolgstappen zijn voor Das niet aan de orde.

Steenmarter

In het plangebied zijn geen vaste verblijfplaatsen van Steenmarter aanwezig gezien het ontbreken van bebouwing en geschikte bomen. Binnen het plangebied is het voorkomen van Steenmarter niet bekend. In de omgeving van het plangebied is het voorkomen van Steenmarter wel bekend (NDFF 2017). Exemplaren van Steenmarter zijn waargenomen in de wijk Kloosterveen I en aan de rand van het Fochteloërveen. Mogelijk wordt het plangebied incidenteel gebruikt als foerageergebied voor Steenmarter. Van onmisbaar foerageergebied is geen sprake gezien de ruime aanwezigheid van alternatief foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied in de vorm van kleinschalige akker- en weidelanden met verspreide bosjes en groenstroken. Op basis van terreinkenmerken, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens worden geen negatieve effecten verwacht op de functionele leefomgeving van Steenmarter. Vervolgstappen zijn voor Steenmarter niet aan de orde.

Waterspitsmuis

Op basis van terreinkenmerken, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens wordt het voorkomen van Waterspitsmuis binnen het plangebied uitgesloten. Vervolgstappen zijn voor Waterspitsmuis niet aan de orde.

Overige soorten

Verblijfplaatsen van overige nationaal beschermde soorten zonder provinciale vrijstelling worden op basis van terreinkenmerken, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Nationaal beschermde soorten (met provinciale vrijstelling)

In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere Bunzing, Egel, Mol, Konijn, Haas, Veldmuis en Huiszittende muis. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Drenthe automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

4.3 Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën met een verschillende beschermingsregime (zie kader 2.1).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet Natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.2).

In het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen broedvogels met jaarrond beschermde nesten en onmisbare foerageergebieden aangetroffen. Deze worden ook niet verwacht. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Kader 4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Overige broedvogels

Door de aanwezigheid van ruigtes en oppervlaktewater is in het plangebied broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten zoals Veldleeuwerik, Geelgors, Meerkooit en Grasmus.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en eind juli worden aangehouden als broedseizoen, maar dit kan langer doorlopen.

4.4 Amfibieën

Bij amfibieën wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën met een verschillende beschermingsregime (zie kader 1.1).

Soorten van Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn

Heikikker en Poelkikker

In de omgeving is het recente voorkomen van Heikikker en Poelkikker bekend (NDFF 2017). Heikikker en Poelkikker zijn waargenomen in het Fochteloërveen. Binnen het plangebied zijn deze soorten niet waargenomen. Daarnaast is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor Heikikker en Poelkikker door het ontbreken van geschikte poelen en bos-, heide of hoogveenbiotoop. Op basis van terreinkenmerken, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens worden geen negatieve effecten verwacht op Heikikker en Poelkikker. Vervolgstappen zijn voor Heikikker en Poelkikker niet aan de orde.

Overige soorten

Voortplanting en overwintering van overige amfibieën die zijn opgenomen op Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn (zoals Boomkikker) worden op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Nationaal beschermde soorten (zonder provinciale vrijstelling)

Alpenwatersalamander

Het voorkomen van Alpenwatersalamander is voornamelijk bekend in het zuidelijk gelegen Pelinckbos, Baggelhuizerplas en is incidenteel waargenomen in de noordwestelijke hoek van Kloosterveen I. Tijdens het bemonsteren van de aanwezige watergangen in het plangebied is geen Alpenwatersalamander aangetroffen. Ook is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor Alpenwatersalamander door het ontbreken van geschikte poelen met schuilmogelijkheden. Daarnaast zijn de watergangen rijk aan vis, waardoor mag worden aangenomen dat in de aanwezige sloten binnen het plangebied geen voortplanting van Alpenwatersalamander plaatsvindt. Overwintering van Alpenwatersalamander wordt tevens niet verwacht door de aanwezigheid van akkers, intensief benut grasland en het ontbreken van houtwallen (van Gelder & Grooten 1992, Grooten & van Gelder 1993). Op basis van terreinkenmerken, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens wordt het voorkomen van Alpenwatersalamander binnen het plangebied niet verwacht. Vervolgstappen zijn voor Alpenwatersalamander niet aan de orde.

Overige soorten

Voortplanting en overwintering van overige nationaal beschermde amfibieën zonder provinciale vrijstelling (zoals Vinpootsalamander) wordt op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF) uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Nationaal beschermde soorten (met provinciale vrijstelling)

Door de aanwezigheid van oppervlaktewater in de vorm van sloten in het plangebied is voortplanting van nationaal beschermde amfibieën met provinciale vrijstelling mogelijk. Ook zijn algemene soorten zoals Kleine watersalamander, Gewone pad en Bruine kikker overwinterend te verwachten in aanwezige ruigtes binnen het plangebied. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

4.5 Vissen

Grote modderkruiper

Het plangebied en de directe omgeving liggen buiten de natuurlijke verspreiding van Grote modderkruiper (RAVON 2017, NDFF 2017). Op basis van het uitgevoerde onderzoek wordt Grote modderkruiper niet verwacht in het plangebied. Vervolgstappen zijn voor Grote modderkruiper niet aan de orde.

Overige soorten

Op basis van het uitgevoerde onderzoek, terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) worden overige beschermde vissoorten niet verwacht in het plangebied. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soortgroep.

4.6 Reptielen

Adder, Gladde slang, Levendbarende hagedis en Ringslang

Er zijn recente waarnemingen bekend van Adder, Gladde slang, Levendbarende hagedis en Ringslang in de omgeving van het plangebied (NDFF 2017). Het zwaartepunt van de verspreiding van deze soorten ligt in het Fochteloërveen. Binnen het plangebied zijn deze soorten niet waargenomen en worden hier ook niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikt habitat in de vorm van heide- en hoogveengebied en structuurrijke weg- en spoorbermen met ruigten. Mogelijk wordt het plangebied incidenteel bezocht door de genoemde soorten. Op basis van terreinkenmerken, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens worden negatieve effecten op Adder, Gladde slang, Levendbarende hagedis en Ringslang niet verwacht. Vervolgstappen zijn voor Adder, Gladde slang, Levendbarende hagedis en Ringslang niet aan de orde.

Overige beschermde reptielen

Op basis van het uitgevoerde onderzoek, terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) worden overige beschermde reptielen niet verwacht in het plangebied. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soortgroep.

4.7 Ongewervelden

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFP 2017) wordt in het plangebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van overige beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming ongewervelden. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soortgroepen.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Gelder, J.J. van & P.H.A. Grooten (1992). The use of small landscape elements by newts. In: Z. Korsós & I. Kiss (eds.), Proceedings of the sixth Ordinary General Meeting of the Societas Europaea Herpetologica, Boedapest 1991: 177-181.

Grooten, P& J. van Gelder (1993). Kleine landschapselementen en salamanders. De Levende Natuur 94 (3): 100-105.

Ministerie van EZ (2015). Besluit van de Minister van Economische zaken van 15 oktober 2015, DGAN-PDJNG / 15129301, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCIZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden (2016). Jaargang 2016, Nr. 34. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming).

Internet

Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Ministerie van EZ (<http://mineleni.nederlandsesoorten.nl>)

Ministerie van EZ (2016). (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet>).

NDFF (<https://ndff-ecogrid.nl>) geraadpleegd 31 augustus 2017.

Provincie Drenthe (2015). Provinciale Omgevingsverordening, geconsolideerde versie, geldend vanaf 17-10-2015.

Provincie Drenthe (2016). Geoportaal van Drenthe (<https://geo.drenthe.nl/geoportaal/src/?lang=nl&topic=ehs>). Geraadpleegd 31 augustus 2017.

RAVON (2017). (<http://www.ravon.nl/Infotheek/Soortinformatie/Vissen/Grotemodderkruiper>).

